

Sygn. akt IV KO 159/19

POSTANOWIENIE

Dnia 3 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie zainicjowanej zażaleniem M. B.
na zarządzenie Prokuratora Prokuratury Rejonowej dla miasta R. z dnia 17 sierpnia 2018 r. o odmowie przyjęcia zażalenia jako niedopuszczalnego z mocy ustawy, po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 3 stycznia 2020 r., wniosku Sądu Rejonowego w R.
zawartego w postanowieniu z dnia 22 listopada 2019 r., sygn. akt X Kp (...), o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 listopada 2019 r. Sąd Rejonowy w R. wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy innemu Sądowi równorzędnemu. W uzasadnieniu postanowienia podniesiono, że niniejsza sprawa dotyczy wielu czynów, zakwalifikowanych z art. 193 k.k., których podejrzany M. B. miał się dopuścić na terenie Sądu Okręgowego w R. Zawiadomienie złożył Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w R., a z akt sprawy wynika, że osobami uczestniczącymi w zdarzeniach opisanych w zarzutach są Sędziowie Sądu Okręgowego jak i pracownicy tegoż Sądu. Motywując swoje stanowisko Sąd Rejonowy odwołał się do faktu, że pokrzywdzonym jest Prezes Sądu Okręgowego w R., albowiem do czynów

miało dochodzić na terenie Sądu Okręgowego w R. w gabinetach prezesa i wiceprezesów, sekretariatach wydziałów oraz gabinecie dyrektora tegoż Sądu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w R. zasługuje na uwzględnienie.

M. B. jest podejrzany o popełnienie kilku przestępstw określonych w art. 193 k.k., które miały mieć miejsce, według postanowienia o przedstawienia zarzutów, na terenie budynku Sądu Okręgowego w R. i miały polegać na tym, że podejrzany, wbrew żądaniu określonych osób (w tym sędziego pełniącego obowiązki Wiceprezesa Sądu Okręgowego w R., Przewodniczącego II Wydziału Karnego, osoby pełniącej obowiązki dyrektora tego Sądu i innych pracowników administracyjnych) nie opuścił określonych w postanowieniu pomieszczeń.

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstw złożył w tej sprawie Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w R. (k. 2 – tom I, k. 69 - 70 – tom I akt 6 PR Ds. (...)).

Postanowieniem z dnia 16 lipca 2018 r. Prokurator Rejonowy dla miasta R. powołał dwóch biegłych psychiatrów celem wydania opinii dotyczącej występowania przesłanek z art. 31 § 1 kk oraz ustalenia czy aktualny stan zdrowia pozwala podejrzanemu na udział w postępowaniu i na prowadzenie obrony w sposób samodzielny i rozsądny (k. 154 - tom I akt 6 PR Ds. (...)). Podejrzany M. B. wniósł o zmianę biegłych psychiatrów (k. 161 tom I akt 6 PR Ds. (...)). Postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2018 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej nie uwzględnił wniosku M. B. o zmianę biegłych (k. 162 tom I akt 6 PR Ds. (...)). Orzeczenie w przedmiocie wniosku o wyłączenie biegłych psychiatrów zostało zaskarżone przez podejrzanego M. B. zażaleniem wniesionym w dniu 16 sierpnia 2018 r. (k. 180 tom I akt 6 PR Ds. (...)). M. B. zakwestionował również postanowienie z dnia 16 lipca 2018 r. składając w dniu 8 sierpnia 2018 r. zażalenie na to postanowienie (k. 167 tom I akt 6 PR Ds. (...)).

Zarządzeniem z dnia 17 sierpnia 2018 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej dla miasta R. odmówił przyjęcia zażalenia M. B. na postanowienie z dnia 16 lipca 2018 r. o powołaniu biegłych, jako niedopuszczalnego z mocy ustawy (k. 186 tom I akt 6 PR Ds. (...)). Dnia 5 września 2018 r. do akt sprawy wpłynęło zażalenie podejrzanego na to zarządzenie i to ono, zgodnie z pismem przewodnim

Prokuratora, znajdującym się na k. 1 akt X Kp (...), jest przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie. W dniu 27 maja 2019 r. sprawa zainicjowana zażaleniem M. B. wpłynęła do Sądu Rejonowego w R. (k. 1 akt X Kp (...)).

Zaprezentowane okoliczności sprawy uzasadniają jej przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. W dotychczasowym orzecznictwie słusznie przyjmuje się, że układ procesowy, w którym prezes sądu okręgowego lub pracownik tego sądu jest stroną postępowania karnego powinien skutkować wyłączeniem od orzekania w tej sprawie sądu rejonowego, wchodzącego w zakres właściwości tegoż sądu okręgowego (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r., IV KO 161/19, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2013 r., V KO 3/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., IV KO 109/13). Ponadto uznaje się, że „jeśli przedmiotowy czyn miał być popełniony w siedzibie sądu okręgowego w toku interwencji Policji podjętej na wezwanie prezesa tego sądu, to dla uniknięcia zarzutów, które mogłyby wskazywać na brak obiektywizmu i bezstronności przy rozpoznaniu zażalenia, celowe jest, by nie było ono rozstrzygane przez sąd rejonowy funkcjonujący w obszarze właściwości miejscowej tego sądu okręgowego” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2018 r., V KO 41/18).

W ocenie Sądu Najwyższego jest prawdopodobne, że w razie rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy przez wyżej wymieniony Sąd Rejonowy mogłoby powstać przekonanie (zapewne nieuzasadnione), o braku warunków do jej rozstrzygnięcia w sposób obiektywny. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się zasadnie, że kryterium "dobra wymiaru sprawiedliwości" z art. 37 k.p.k. należy odnosić do sytuacji, które mogą stwarzać w odbiorze społecznym przekonanie o niezdolności tego sądu do obiektywnego i rzetelnego rozpoznania sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2018 r., V KO 31/18; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2018 r., III KO 62/18). W zaistniałym układzie sytuacyjnym przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu ma na celu wykluczenie mogących powstać w opinii publicznej nieuzasadnionych wątpliwości w tej materii.

Podsumowując, dobro wymiaru sprawiedliwości uzasadnia przeniesienie rozpoznania sprawy o sygn. akt X Kp (...) do innego sądu równorzędnego.

Jednocześnie Sąd Najwyższy uznał, że sądem właściwym powinna być jednostka spoza właściwości Sądu Okręgowego w R., dlatego też przekazał tę sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.